

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2059/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.45.054/2023/2. számú végzésével, valamint a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.103/2022/6. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] A személyesen eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.103/2022/6. számú jogerős ítélete, valamint a Kúria Kfv.III.45.054/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó joggal való visszaélés megállapítása és jognyilatkozat pótlása iránt közszolgálati jogvitát indított. Keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes munkáltató joggal való visszaélést valósított meg, amikor indítványozó közszolgálati jogviszonyát – a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 63. § (2) bekezdés c) pontja alapján – egészségügyi alkalmatlanság jogcímén nem szüntette meg. Az indítványozó kérte, hogy a bíróság ítéletével pótolja az alperes jognyilatkozatát. A bírósági eljárás megindítását követően az alperes az indítványozó jogviszonyát méltatlanság címén felmentéssel megszüntette, amelynek jogellenessége az indítványozó által indított külön perben megállapítást nyert. A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben – megismételt eljárásban – a Debreceni Törvényszék a 103.K.702.209/2021/12. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Az elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.103/2022/6. számú ítéletével helybenhagyta. A Kúria Kfv.III.45.054/2023/2. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta.

- [4] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívása nyomán kiegészített alkotmányjogi panaszában az indítványozó a megismételt eljárásban hozott bírói döntéseket támadta, mindenek előtt e bírói döntéseket idézte, azok megállapításaival, jogértelmezésével, illetve a munkáltatói intézkedésekkel vitatkozott, amiket szerinte az eljáró bíróságok nem értékelték megfelelően. Indítványában azt állította, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Kúria új eljárásra vonatkozó iránymutatásának. Az indítványozó sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú bíróság szerinte nem vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság milyen bizonyítási eljárást folytatott le a Kúria iránymutatását követve, hanem „magyarázattal próbált szolgálni az eljárás elmaradására”. Kifogásolta továbbá, hogy a másodfokú bíróság „összemosta” a jogviszonya kapcsán indult két pert, „nevezetesen a joggal való visszaélés megállapítása és ennek kapcsán jognyilatkozat pótlására irányuló pert, valamint a méltatlanság címén történő felmentés jogellenességének megállapítására irányuló pert”. A Kúria Kfv.III.45.054/2023/2. számú, az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadó végzésével kapcsolatban pedig azt sérelmezte, hogy a Kúria annak ellenére tagadta meg a felülvizsgálati kérelem befogadását, hogy felülvizsgálati kérelmében egyértelműen bemutatta az alapvető eljárási jogai sérelmét, illetve az ügy érdemére kiható lényeges szabálysértést. Álláspontja szerint mindennek következtében perbe vitt jogairól érdemi döntés nem született, így az eljárás során nem érvényesült a tisztességes eljáráshoz való joga, a hatékony bírói jogvédelem követelménye, sérült a bírósághoz forduláshoz, valamint az ésszerű határidőn belüli elbíráláshoz való joga. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozott.
- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.
- [6] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott.
- [7] Az indítvány megfelel továbbá az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Indítványának benyújtását indokolta, kifejtve az érintett Alaptörvényben foglalt

jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a támadott bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

- [8] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai végzéssel zárult ügyben felperes volt [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria végzését az indítványozó jogi képviselője 2023. július 10-én töltötte le, az alkotmányjogi panaszt a személyesen eljáró indítványozó az elsőfokú bíróságon 2023. szeptember 7-én terjesztette elő) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzést, továbbá a jogerős ítéletet támadta.
- [10] A Kúria Kfv.III.45.054/2023/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását mérlegelési jogkörében eljárva tagadta meg. Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése értelmében „az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg.” Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapította, hogy jelen esetben a Kúria végzésén keresztül az alapügyben hozott jogerős döntés vizsgálata is elvégezhető.
- [11] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a sérelmezett bírói döntéseket az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek tartotta. Sérelmezte a bírói jogértelmezés kapcsán, hogy a Kttv. 63. § (2) bekezdés c) pontjába foglalt munkáltatói

törvényi kötelezettség nem teljesítése, a munkáltató jogellenes magatartása elleni jogvédelem nem biztosított számára. Alaptörvény-ellenesnek vélte a Kttv. 63. § (2) bekezdés c) pontja szerinti felmentési kötelezettség teljesítésének határidejével kapcsolatos bírói jogértelmezést is. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek tartotta a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzését is, mert szerinte ezáltal nem kapott jogvédelmet a „munkáltató által elkövetett joggal való visszaélés kapcsán”.

- [13] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}
- [14] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a bíróságok jogkörébe tartozó – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben annak megítélését, hogy a Kttv. 63. § (2) bekezdés c) pontja szerinti felmentési kötelezettség nem, vagy nem határidőben történő teljesítése milyen feltételek esetén állapítható meg. Az eljáró bíróságok jogkörébe tartozó kérdésnek tekinti azt is, hogy a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) és (2) bekezdés értelmezésével miként határozható meg az indítványozó két kereseti kérelmének egymáshoz való viszonya, illetve azokat milyen eljárásrendben kell elbírálni. Az Alkotmánybíróság már több esetben állást foglalt a Kúria rendkívüli jogorvoslati hatásköre kapcsán a felülvizsgálati kérelem befogadása tárgyában született döntésekről. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, alapvetően szakjogi-törvényértelmezési kérdés {3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3308/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [20]; 3376/2020. (X. 22.) AB végzés; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés [20]-[23]}.
- [15] Tartalma szerint ezért az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz valójában a Kúria döntésének, illetve a támadott bírói döntések felülbírálatára

irányult. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem a Kúriának a Kp. 118. §-a kapcsán hozott döntését, az eljáró bíróságok Kttv. 63. § (2) bekezdés c) pontját érintő, illetve a Kp. 38. § (1) és (2) bekezdésével összefüggő jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdést vitatott. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a munkajogi jogviszonnyal kapcsolatos jogvita tárgyában hozott támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.

[16] Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 16.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszoniczné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró